

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet, j.nr. 2016/2333

Ændringsforslag

til [evt. til andenbehandlingen]

Forslag til lov om ændring af integrationsloven og forskellige andre love
(Bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge og styrket virksomhedsrettet
integrationsprogram m.v.) – L 189

Til § 1

1) I det under *nr. 14* foreslåede § 17 a, *stk. 1, 2. pkt.*, indsættes efter »§§ 23 b og 23 c«
», jf. dog *stk. 3*«.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 2]

2) I den under *nr. 14* foreslåede § 17 a indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Kommunalbestyrelsen kan fravige kravet efter *stk. 1* om, at der for en jobparat udlænding maksimalt må være 6 uger mellem hvert virksomhedsrettet tilbud i form af virksomhedspraktik eller ansættelse med løntilskud efter §§ 23 b og 23 c, hvis betingelserne for at tilbyde et særligt højskoleophold i medfør af § 24 er opfyldt.

[Mulighed for at fravige kravet om maksimalt 6 uger mellem virksomhedsrettede tilbud for jobparate med henblik på at tilbyde et særligt højskoleophold]

3) Efter *nr. 24* indsættes som nyt nummer:

»**01.** I § 23 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Kommunalbestyrelsen kan som led i integrationsprogrammet give en jobparat udlænding over 18 år, men under 25 år, tilbud om et særligt højskoleophold i medfør af § 24, hvis tilbuddet efter en konkret vurdering må antages at kunne forbedre den pågældendes beskæftigelsesmuligheder.«

Stk. 2-7 bliver herefter *stk. 3-8*.«

[Mulighed for at give et særligt højskoleophold som et tilbud for jobparate udlændinge under integrationsprogrammet]

4) Efter *nr. 33* indsættes som nyt nummer:

»**02.** Efter § 23 f indsættes:

»§ 24. I perioden fra den 1. juli 2016 til den 1. januar 2019 kan kommunalbestyrelsen efter en konkret vurdering give en jobparat udlænding over 18 år, men under 25 år, tilbud om et særligt højskoleophold med henblik på at forbedre udlændingens beskæftigelsesmuligheder. Det er en betingelse, at udlændingen forinden har gennemført et første virksomhedsrettet tilbud, jf. § 16, *stk. 6*, medmindre et særligt højskoleophold konkret vurderes at være mere egnet til at forbedre udlændingens muligheder for at komme i beskæftigelse eller ordinær uddannelse, end de virksomhedsrettede tilbud, som kommunen kan tilbyde.

Stk. 2. I det særlige højskoleophold skal indgå sprogundervisning og et særligt tilrettelagt erhvervsrettet forløb. Det erhvervsrettede forløb tilrettelægges inden for rammerne af højskoleloven

og skal tilsammen med sprogundervisningen udgøre mindst en tredjedel af den samlede undervisning, der tilbydes inden for rammerne af højskoleloven.

Stk. 3. Det særlige højskoleophold skal udover sprogundervisning og et særligt erhvervsrettet forløb efter stk. 2 omfatte enten et tilbud om erhvervspraktik eller et tilbud om erhvervsrettet undervisning på en erhvervsskole eller et AMU-center. Tilbud efter 1. pkt. skal udgøre gennemsnitligt mindst 5 timer om ugen under det samlede højskoleophold.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan yde hjælp til dækning af udlændingens egenbetaling i forbindelse med et særligt højskoleophold af en varighed på ikke over 26 uger, hvis udlændingen eller dennes ægtefælle ikke har økonomisk mulighed for at betale udgiften.

[Målgruppe for og indhold i et særligt højskoleophold, som kan tilbydes jobparate udlændinge under integrationsprogrammet]

Bemærkninger

Til nr. 1 og 2

I lovforslaget som fremsat foreslås det, at alle nyankomne flygtninge og familiesammenførte skal mødes som jobparate og senest 1 måned efter overgangen til en kommune skal tilbydes et virksomhedsrettet tilbud og dernæst en kontinuerlig virksomhedsrettet indsats. Efter 3 måneder gennemføres en egentlig visitation af den enkelte udlænding som enten jobparat eller aktivitetsparat. For jobparate må der højst være 6 uger mellem hvert virksomhedsrettet tilbud.

Det indebærer, at der fremover ikke i praksis kan tilbydes højskoleophold til jobparate udlændinge, idet højskoleophold typisk har en varighed på over 6 uger.

Et højskoleophold kan for nogle nyankomne unge udlændinge imidlertid bidrage positivt til integrationsprocessen og de videre muligheder for job og uddannelse, og det foreslås derfor, at lovforslaget justeres for i højere grad at imødekomme dette.

Konkret foreslås det, at kommunerne får mulighed for at fravige kravet om, at der for en jobparat udlænding maksimalt må være 6 uger mellem hvert virksomhedsrettet tilbud i form af virksomhedspraktik eller ansættelse med løntilskud efter §§ 23 b og 23 c, med henblik på at tilbyde et særligt højskoleophold efter de betingelser, der følger af den foreslåede nye bestemmelse i integrationslovens § 24. Der henvises til ændringsforslaget til § 1, nr. 4, og bemærkningerne hertil nedenfor.

Til nr. 3

For flygtninge og familiesammenførte udlændinge, der modtager integrationsydelse, omfatter integrationsprogrammet i medfør af integrationslovens § 16, stk. 2, tilbud om danskuddannelse efter integrationslovens § 21 og beskæftigelsesrettede tilbud efter integrationslovens § 23. Kommunen skal efter § 23 give beskæftigelsesrettede tilbud i form af vejledning og opkvalificering efter § 23 a, virksomhedspraktik efter § 23 b og/eller ansættelse med løntilskud efter § 23 c.

Et højskoleophold kan ud over at bidrage til at lære dansk og give indsigt i danske værdier og dansk kultur gennem deltagelse i et miljø, hvor der tales dansk, og hvor der er mulighed for at møde danske elever, for nogle udlændinge også bidrage til at forberede til det danske arbejdsmarked. I den forbindelse er det dog helt afgørende, at der også i højskoleregi er fokus på, at de tilbud, der

gives til nyankomne udlændinge, er rettet mod hurtigst muligt at få de pågældende i ordinær beskæftigelse og selvforsørgelse.

Det foreslås på den baggrund, at kommunerne i en tidsbegrænset periode får mulighed for at give et beskæftigelsesrettet tilbud efter § 23 i form af et særligt højskoleophold efter den foreslåede nye bestemmelse i integrationslovens § 24. Der henvises til ændringsforslaget til § 1, nr. 4, og bemærkningerne hertil nedenfor.

Det er en betingelse, at tilbuddet efter en konkret vurdering må antages at kunne forbedre den pågældendes beskæftigelsesmuligheder. Det indebærer, at kommunen er forpligtet til at foretage en konkret vurdering i hver enkel sag. I den forbindelse må det indgå i kommunens vurdering, at der er tale om en jobparat udlænding, hvor det således er vurderet, at den pågældende er i stand til at deltage i virksomhedsrettede tilbud i form af virksomhedspraktik eller ansættelse med løntilskud. Kommunen må således foretage en konkret vurdering af, hvilket tilbud der er bedst egnet til at bringe den pågældende udlænding tættere på arbejdsmarkedet.

Det foreslås, at muligheden for at tilbyde et særligt højskoleophold afgrænses til nyankomne udlændinge mellem 18 og 24 år, som vurderes først og fremmest at kunne profitere af et sådant tilbud.

Til nr. 4

Efter gældende regler i integrationslovens § 23 a, stk. 1, nr. 2, kan kommunerne som led i integrationsprogrammet give tilbud om vejledning og opkvalificering i form af fx et højskoleophold. Tilbuddet skal afdække og udvikle udlændingens faglige, sociale eller sproglige kompetencer med henblik på opkvalificering til arbejdsmarkedet.

I lovforslaget som fremsat foreslås det, at alle nyankomne flygtninge og familiesammenførte skal mødes som jobparate og senest 1 måned efter overgangen til en kommune skal tilbydes et virksomhedsrettet tilbud og dernæst en kontinuerlig virksomhedsrettet indsats. Formålet hermed er dels, at nyankomne flygtninge og familiesammenførte tidligst muligt introduceres til en konkret arbejdsplads, dels at der stilles krav til den enkelte udlænding om i videst mulig omfang at arbejde for integrationsydelsen. Kravet om en kontinuerlig virksomhedsrettet indsats skal desuden ses på baggrund af de beskedne resultater af det hidtidige integrationsprogram, som bl.a. kan have sammenhæng med, at den virksomhedsrettede indsats udgør en relativ lille del af indsatsen i integrationsprogrammet, selvom de virksomhedsrettede indsatser erfaringsmæssigt generelt set indebærer bedre beskæftigelseseffekter end vejledning og opkvalificering.

For jobparate udlændinge indebærer den kontinuerlige virksomhedsrettede indsats, at der højst må være 6 uger mellem hvert virksomhedsrettet tilbud. Det indebærer, at der fremover ikke i praksis kan tilbydes højskoleophold til jobparate udlændinge, idet højskoleophold typisk har en varighed på over 6 uger.

Lovforslaget som fremsat indebærer ikke ændringer i adgangen til at tilbyde aktivitetsparate udlændinge et højskoleophold som led i et integrationsprogram.

Et højskoleophold kan for nogle nyankomne unge udlændinge imidlertid bidrage positivt til integrationsprocessen og de videre muligheder for job og uddannelse. Det foreslås derfor, at der i en

tidsbegrænset periode og under visse betingelser gives kommunerne mulighed for at anvende højskoleophold i integrationsindsatsen også for jobparate udlændinge mellem 18 og 24 år.

Der foreslås således indsat en ny § 24 i integrationsloven, som indebærer, at kommunerne i perioden fra den 1. juli 2016 til den 1. januar 2019 får mulighed for efter en konkret vurdering at give en jobparat udlænding over 18 år, men under 25 år, tilbud om et særligt højskoleophold med henblik på at forbedre udlændingens beskæftigelsesmuligheder, jf. det foreslåede § 24, stk. 1, 1. pkt.

Det forudsættes, at højskoleopholdet er tilskudsberettigende efter højskoleloven.

Målgruppen for et særligt højskoleophold er jobparate udlændinge mellem 18 og 24 år, som i særlig grad vurderes at kunne profitere af et højskoleophold.

Det er en betingelse for at tilbyde det særlige højskoleophold, at udlændingen forinden har gennemført et første virksomhedsrettet tilbud efter integrationslovens § 16, stk. 6, medmindre et særligt højskoleophold konkret vurderes at være mere egnet til at forbedre udlændingens muligheder for at komme i beskæftigelse eller ordinær uddannelse, end de virksomhedsrettede tilbud, som kommunen kan tilbyde, jf. det foreslåede § 24, stk. 1, 2. pkt. Det indebærer, at kommunen er forpligtet til at foretage en konkret vurdering i hver enkel sag. I den forbindelse må det indgå i kommunens vurdering, at der er tale om en jobparat udlænding, hvor det således er vurderet, at den pågældende er i stand til at deltage i virksomhedsrettede tilbud i form af virksomhedspraktik eller ansættelse med løntilskud. Kommunen må således foretage en konkret vurdering af, hvilket tilbud der er bedst egnet til at bringe den pågældende udlænding tættere på arbejdsmarkedet.

I det særlige højskoleophold skal indgå sprogundervisning og et særligt tilrettelagt erhvervsrettet forløb. Det erhvervsrettede forløb tilrettelægges inden for rammerne af højskoleloven og skal sammen med sprogundervisningen udgøre mindst en tredjedel af den samlede undervisning, der tilbydes inden for rammerne af højskoleloven, jf. det foreslåede § 24, stk. 2.

Det forventes, at den enkelte højskole selv udvikler det særligt tilrettelagte erhvervsrettede forløb og oplyser om indholdet heraf på sin hjemmeside og i det enkelte kursus' indholdsplan.

Det særlige erhvervsrettede forløb kan fx tilrettelægges i samarbejde med virksomheder i lokalområdet, og ved at der i den særlig tilrettelagte undervisning på højskolen anvendes virksomhedsbesøg, inddrages oplæg fra virksomheder, jobcentre m.v. Herudover kan der også samarbejdes med den lokale erhvervsskole, fx ved at en del af undervisningen foregår på erhvervsskolen med anvendelse af skolens værkstedsfaciliteter mod betaling eller ved, at en erhvervsskolelærer ansættes som timelærer på højskolen.

Det særlige erhvervsrettede forløb skal tilrettelægges i sammenhæng med højskolens eksisterende forpligtelse til at vejlede sine elever om uddannelse og erhverv. Det indebærer, at den enkelte udlænding både deltager i erhvervsrettet undervisning og modtager en individuel erhvervs- og uddannelsesvejledning.

Herudover skal det særlige højskoleophold omfatte enten et tilbud om erhvervspraktik eller et tilbud om erhvervsrettet undervisning på en erhvervsskole eller et AMU-center, og det valgte tilbud skal udgøre gennemsnitligt mindst 5 timer om ugen under det samlede højskoleophold, jf. den foreslåede

bestemmelse i § 24, stk. 3. Formålet hermed at styrke de deltagende udlændinges erhvervskompetencer og dermed deres muligheder for hurtigt at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet.

Kommunerne får hjemmel til at yde hjælp til dækning af udlændingens egenbetaling i forbindelse med et særligt højskoleophold af en varighed på ikke over 26 uger. Det er en forudsætning for hjælpen, at udlændingen eller dennes ægtefælle ikke selv har økonomisk mulighed for at betale udgiften, jf. den foreslåede bestemmelse i § 24, stk. 4. Kommunernes adgang til at dække udgiften til egenbetaling svarer til, hvad der gælder for et højskoleophold efter integrationslovens § 23 a, stk. 1, nr. 2. Der ydes dog ikke statslig refusion for kommunernes udgift hertil, idet det bemærkes, at kommunerne i forbindelse med højskoleopholdet vil have en besparelse på andre områder, fx på udgifter til sprogundervisning og bolig.

Der vil i løbet af første kvartal 2018 blive igangsat en evaluering af den foreslåede ordning på baggrund af de særlige højskoleophold, der inden da er gennemført efter ordningen. Der vil i den forbindelse bl.a. blive set på grundlaget for kommunernes visiteringspraksis i forhold til ordningen og effekten i forhold til arbejdsmarkedsdeltagelse for de udlændinge, der indgår i ordningen. Der vil ligeledes blive set på, hvordan højskolerne i praksis har anvendt den ny ordning, herunder på erfaringerne med samarbejde med erhvervsskoler m.v. På grundlag af evalueringen vil der skulle tages stilling til, om ordningen skal videreføres efter 1. januar 2019.